

Drones, waar hoor en zie je ze niet? De politie, de brandweer en funda maken volop gebruik van de 'vliegende schotels'. Ook een aantal jagers benut inmiddels, soms in samenwerking met terrein-beherende organisaties, de mogelijkheden van de drone. Reekalveren worden opgespoord voordat de boer het land gaat maaien.

Tekst Douwe Anne Verbrugge
Foto's Erik de Jonge

REEKALVEREN ZOEKEN MET DRONES

'Goede afstemming met agrariërs, daar draait het om'

'Het gras stond op heuphoogte. Toch vonden we afgelopen voorjaar op vier ochtenden in totaal twaalf reekalfjes. Een mooi succes. Zonder de drone was dit ons nooit gelukt', vertelt Nick van Adrichem, lid van WBE Nijkerk en omgeving.

Pijnpunt

In 2015 deed Van Adrichem de eerste proeven met de drone. 'Er werd veel kennis opgedaan over hoe te vliegen en op welke hoogte. Ook leerden we dat als de zon gaat schijnen, het moeilijk is om molshopen van reekalveren te onderscheiden. Het afgelopen jaar perfectioneerden wij de camera op dit punt. Maar ook is het gelukt een dusdanige organisatie neer te zetten om kort voor het moment dat de agrariër gaat maaien, het veld in te gaan om te zoeken. Vaak weet een agrariër pas één of twee dagen van tevoren wanneer hij gaat maaien. Een goede afstemming met de agrariër en de loonwerkers is dan van groot belang. Hier hebben we onze organisatie op afgestemd. Mijn ervaring is dat agrariërs en loonwerkers van harte bereid zijn mee te werken. Ook zij vinden het natuurlijk niet leuk om een kalf dood te maaien. Tegelijk is het niet goed voor het kuilgras als er resten van een kadaver in zitten.'

Jachtopziener Frank Spijkerman – hij beheert een gebied van 800 hectare van landgoed Nijenhuis & Westervliet bij Diepenheim – kan zich goed vinden in de aanpak van Van Adrichem maar wil het graag verder optimaliseren. Spijkerman pleit ervoor om meer aandacht te geven aan een goed en makkelijk digitaal systeem waarop de boer of loonwerker kan melden wanneer hij gaat maaien. 'Daar ligt het werkelijke pijnpunt. Het succes van de drone staat buiten kijf. Ook wij hebben hier verschillende proeven gedaan en de resultaten waren bijzonder goed: talloze reekalfjes hebben we gevonden.'

De drone, uitgerust met warmtebeeld-camera, stijgt op. Als er iets is gevonden, geeft de drone dit met warmtekleuren aan de tablet door, waarna de gebruiker in het veld de bewuste plek kan benaderen

Subsidie voor agrariërs

Spijkerman benadrukt dat hij de agrariërs niet wil opzadelen met nog meer bureaucratische rompslomp. 'Daar schiet niemand iets mee op. Je moet de boer juist tegemoet komen. Het punt is dat boeren vaak pas een dag van tevoren beslissen dat zij gaan maaien. Maar met een simpel digitaal systeem, zouden zij met één druk op de knop kunnen aangeven wanneer en waar zij gaan maaien. Met de inzet van een drone kunnen wij als jachtopzieners last minute nog het veld in. Je hoeft maar met z'n tweeën te zijn om snel en slagvaardig te handelen want die drone verzet bergen met werk. Maar hoe meer handen en ogen, hoe beter. Als ook andere jagers en vrijwilligers van natuurorganisaties ingelogd zijn op het systeem, kunnen zij tijdig meehelpen voordat de boer gaat maaien. Boeren die meewerken aan dit meldings-systeem moet je belonen met een subsidie. Ik ben al jaren bezig om de provinciale en nationale overheid daarin mee te krijgen, maar tot dusver krijg ik weinig bijval.'

Er zou een digitaal systeem moeten komen waarop de boer of loonwerker kan melden wanneer hij gaat maaien

Warmtebeeldcamera

Dat Spijkerman en Van Adrichem zulke goede resultaten behalen met de inzet van de drone, verbaast Roger Borre van DRONExpert Netherlands niet. 'De warmtebeeldcamera die onder de drone hangt, wordt steeds geavanceerder. De jager in het veld hoeft op zijn tablet alleen nog maar het vliegpatroon in te voeren. Met warmtekleuren geeft de drone aan de tablet door als er iets is gevonden, en er klinkt een piepsignaal. Je zet de drone op 'pauze' waardoor deze boven de locatie blijft hangen. Kan niet missen. Het is als een metaaldetector, maar dan op 30 meter hoogte.'

Opleiding

Verschillende WBE's hebben het afgelopen halfjaar aangeklopt bij het bedrijf van Roger Borre. 'Sinds 1 juli is namelijk de regelgeving veranderd. Kostte een opleiding voor het bedienen van een 'reekalveren-drone' eerder zo'n 10.000 euro, nu ligt dat bedrag rond de 600 euro. Voor het opsporen van reekalveren worden namelijk mini-drones ingezet. Deze zijn lichter dan 4 kilo en tamelijk eenvoudig te bedienen. Met deze drones kan 20 minuten worden gevlogen, in dat tijdsbestek scant de drone 4,5 hectare.'

Het succes van de drone bij het zoeken naar reekalveren staat buiten kijf

Samen aanschaffen

De verplichte opleiding (die dus rond de 600 euro kost) voor het bedienen van een drone, duurt bij DRONExpert Netherlands twee dagen. Naast alle theorie over de drone zelf en wat wel en niet mag, wordt ook in de praktijk geoefend. De prijs van de drone met warmtebeeldcamera en verschillende andere mogelijke toepassingen varieert volgens Roger Borre tussen de 6000 en 16.000 euro. 'Voor het opsporen van reekalveren heb je voor 8000 euro een goede drone met alle benodigde toepassingen.' WBE Nijkerk en omgeving is vooralsnog niet van plan een drone aan te schaffen. 'Te duur', meldt Van Adrichem. 'Wij huren een drone en piloot per dagdeel in bij een bedrijf dat ook veel vliegt om nesten op te sporen van weidevogels: Clear Flight Solutions. Voor de inhuur heb ik sponsors gevonden. Daarbij: de technische ontwikkelingen van de drones gaan zo snel, dat het lastig te bepalen is wanneer je moet instappen. Want je wilt niet met verouderd materiaal werken.'

Tellingen

Het Brabants Landschap wil binnenkort wel zelf een drone aanschaffen. Jochem Sloothaak, coördinator soortenbescherming bij deze organisatie: 'Naast de inzet bij de weidevogelbescherming willen we de drone zeker ook inzetten bij het opsporen van reekalfjes in percelen die gemaaid moeten worden. Daarnaast willen we ook gaan testen of de drone van meerwaarde kan zijn bij het uitvoeren van tellingen van bijvoorbeeld ganzen of wilde zwijnen.' Sloothaak weet dat de WBE's in zijn regio momenteel niet over een drone beschikken. 'Maar zij hebben wel interesse, alleen ontbreekt bij hen nog de praktijkervaring. Enige expertise in het omgaan met de drone is wel een voorwaarde om deze optimaal te benutten. Dat zien we ook bij onze weidevogelbeschermers. Ik denk dat de jongeren het wel en wee van een drone snel onder de knie hebben. Niet dat het veel ingewikkelder is dan het bedienen van een iPhone, maar je moet er wel affiniteit mee hebben.'

Boswachter Erik de Jonge brengt een reekalf in veiligheid

Foto: Nick van Adrichem

Tip

Roger Borre van DRONExpert Netherlands tipt WBE's om te kijken of de drone aangeschaft kan worden met bijvoorbeeld weidevogelbeheerorganisaties die binnen de eigen WBE actief zijn. 'Dat scheelt in de kosten. En van een aantal WBE's heb ik vernomen dat zij subsidie hebben gekregen bij de aanschaf van hun drone, ook dat is dus mogelijk.'

Predatoren

Of de jagers over een tiental jaren eerst een drone inzetten voordat zij het veld ingaan voor de hazenjacht? Sloothaak lacht erom. 'Ik denk dat de oeroude drijvers dat niet zien zitten. Maar het kan in theorie wel. Gekscherend heb ik eens geopperd om drones uit te rusten met wapening. In gebieden waar alles op alles wordt gezet voor de weidevogels, kunnen predatoren vanuit de lucht worden aangepakt. Maar dat zien we als natuurbeschermingsorganisatie natuurlijk niet zitten.' Ook jachtopziener Frank Spijkerman heeft zelf nog geen drone, maar laat de vliegende schotel door professionals inzetten. 'Een brevet heb ik nog niet, maar die ga ik wel halen. Zo moeilijk is dat niet. Met een aantal andere jachtopzieners van omliggende landgoederen ben ik bezig een drone aan te schaffen. Dat zal niet lang duren. Het ding heeft zich inmiddels al zo goed bewezen, die wordt binnen no-time onmisbaar.' •

Met de inzet van een drone kunnen wij als jachtopzieners last minute nog het veld in